

Strategi
Program
>> Plan <<
Policy
Riktlinje
Regler

Biblioteksplan 2020-2024 för Sävsjö kommun

Antagen av kommunfullmäktige den 15 juni 2020 § 69
Reviderad av kommunfullmäktige den 15 juni 2023 § 146

Bakgrund

Alla kommuner är enligt lag skyldiga att upprätta en biblioteksplan för sin verksamhet inom biblioteksområdet (Bibliotekslagen, SFS 2013:801). För Sävsjös del innebär det folkbiblioteksverksamheten och de skolbibliotek som kommunen är huvudman för. Planen är ett politiskt beslutat dokument, antagen av kommunfullmäktige, och den ska ligga till grund för bibliotekens utveckling och prioriteringar för åren 2020 - 2023. Uppföljning sker i samband med årlig verksamhetsplanering.

Varför en biblioteksplan?

Lagstiftarnas intension med biblioteksplaner är att utjämna skillnader som finns inom biblioteksverksamheten mellan olika landsändar och en nationell samsyn ses som nödvändig för att säkra allas tillgång till biblioteksservice av hög kvalitet. Biblioteksutvecklingen följs upp på nationell nivå av Kungliga biblioteket (KB) som är den myndighet som regeringen har utsett till att följa upp de biblioteksplaner som har antagits i kommunerna; hur har de utformats och hur används de? KB samlar årligen in och redovisar statistik från Sveriges officiellt finansierade bibliotek. För att samordning och utveckling ska kunna ske är Biblioteksplanen en kommunövergripande angelägenhet med regional och nationell utblick.

Regeringen vill att användarnas synpunkter och önskemål, ska vara vägledande för hur folkbiblioteksverksamheten ska se ut. Användarna är alla som nyttjar biblioteket, oavsett om man är bosatt i kommunen eller inte.

Regeringens vill stärka skolbiblioteken. Utmaningar på skolbiblioteksområdet

får återverkningar på folkbibliotekens verksamhet och detta måste bemästras.

Utgångspunkt

Planen har som utgångspunkt lagar, riktlinjer och styrdokument på nationell, regional och lokal nivå. ”*Det svenska folkstyret bygger på fri åsiktsbildning*” står det i grundlagen (SFS 1974:152) och Bibliotekslagen slår fast att bibliotekens uppgift är att bidra till fri åsiktsbildning och kunskapsförmedling, och därmed arbetar de för det demokratiska samhällets utveckling.

Enligt bibliotekslagen är kommunen skyldig att ge enskild tillgång till biblioteksverksamhet, utan avgränsning till dem med svenskt medborgarskap och oavsett var man är folkbokförd. Tillgången till bibliotekets tjänster kan dock se ut på olika sätt; det kan vara genom en bokbuss, en biblioteksfilial eller genom uppsökande verksamhet. Den enskilde har däremot ingen rätt att kräva en rättighet av ett visst slag.

Biblioteket ska främja läsning och tillgång till litteratur, liksom det ska främja intresset för bildning, upplysning, utbildning och kulturell verksamhet. Utbudet och tjänster ska vara allsidigt sammansatt av skilda åsikter, så att användarna kan bilda sig en egen uppfattning. Utgångspunkten ska vara användarnas behov och förutsättningar och kvalitet ska vara utgångspunkten vid inköp och gallring. Utbudet ska finnas i skilda tekniska format och det får inte styras av religiösa eller ideologiska påtryckningar.

UNESCO:s folkbiblioteksmanifest har främjat en samsyn på folkbiblioteksverksamheter världen över. Folkbibliotekens uppgift är att verka för läskunnighet, information, utbildning

och kultur och tjänsterna ska i princip vara avgiftsfria.

Diskrimineringslagen (SFS 2008:567) ska motverka diskriminering och främja lika rättigheter och möjligheter oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder. Bristande tillgänglighet kan därmed ses som diskriminerande.

Det allmänna har ett särskilt ansvar för att skydda och främja de nationella minoritetsspråken. Detta regleras i Lagen om nationella minoriteter och minoritetsspråk (SFS 2009:724) och Språklagen (SFS 2009:600).

I Sävsjö kommuns utvecklingsstrategi beskrivs hur vi tillsammans ska sträva mot kommunens vision: *Tillsammans skapar vi Sveriges mest barnvänliga, gröna och inkluderande kommun.* Värdegrunden *Alla människors lika värde* ska genomsyra all verksamhet i Sävsjö kommun och vi ska alla arbeta för att ge människor möjlighet att utveckla sina unika förmågor och delta i det demokratiska arbetet, vi ska verka för jämställdhet och mångfald, vi ska arbeta mot alla former av diskriminering, kränkande behandling och förtryck.

Alla Sveriges skolelever ska enligt lag ha tillgång till ett skolbibliotek. Verksamheten styrs av både Skollagen (2010:800) och Bibliotekslagen (SFS 2013:801). Skolbiblioteket ska användas i utbildningen och vara ett pedagogiskt stöd i elevernas lärande och utveckling. Det är rektorn som har ansvaret och skolinspektionen utövar tillsyn och ställer en rad krav: Skolbiblioteket ska finnas i den egna skollokalen eller i dess närhet och

användas i kontinuerligt i undervisningen för att stärka elevernas språkliga förmåga och digitala kompetens samt utgöra ett stöd i elevernas lärande och utveckling. Böcker, både fack- och skönlitteratur ska finnas jämte informationsteknik och andra medier. Utbudet ska vara anpassat efter elevernas behov och förutsättningar för att stimulera till läsning och främja elevernas språkutveckling.

Från 1 januari 2020 är FN:s barnkonvention lag i Sverige. Barnets bästa ska beaktas i alla beslut som rör barn, alla barn har lika värde och rättigheter, alla barn har rätt till liv och utveckling och de har rätt att uttrycka sin mening och få den respekterad.

Prioriterade målgrupper är enligt bibliotekslagen barn och ungdomar, personer med funktionsnedsättning, personer med annat modersmål än svenska samt de nationella minoriteterna.

Sävsjö kommun

Sävsjö kommun ligger naturskönt på småländska höglandet. Sävsjö är centralort medan Vrigstad, Stockaryd och Rörvik är mindre tätorter. Kommunens läge mitt på södra stambanan mellan Stockholm och Malmö gör järnvägen till en viktig kommunikationsväg som gör det enkelt att ta sig vidare både inom landet och vidare ut i världen. Det är mindre än två timmars bilresa både till öst- och västkusten och mindre än en timma till de större städerna Jönköping och Växjö, som båda har universitet och flygplatser med internationella flygdestinationer.

I kommunen finns ett rikt kulturliv med ett kulturhus som nav för evenemang för de mest skilda

smakpreferenser; blueskvällar, mogendans, operaföreställningar, teater för stora och små, och konserter med kända svenska artister och konserter med de många lokala förmågorna, för att nämna några. Föreningslivet blomstrar också; idrottsrörelsen i Sävsjö har fostrat relativt många som nått sverigeeliten inom sin sport; både lag och enskilda och det bidrar troligen till att idrotten lockar många utövare.

2019 hade Sävsjö enligt SCB 11 661 invånare och befolkningsutvecklingen har varit positiv sedan 2013. Sävsjökvinnan föder fler barn än genomsnittskvinnan i Sverige, men befolkningstillväxten kan även förklaras med att kommunen har tagit emot en relativt stor andel nya svenskar. Utbildningsnivån är lägre här än i de flesta andra kommuner, med en större andel som inte har eftergymnasial utbildning. Våren 2019 var 80,0 procent av eleverna som gick ut grundskolan behöriga att söka till ett yrkesförberedande program på gymnasiet; en siffra som för hela riket låg på 84,3 procent. Den genomsnittliga inkomsten är 262 600 kr per år att jämföra med medelinkomsten i Sverige som är 300 000 kr och här det är en större andel av befolkningen som har sin utkomst genom tillverkningsindustrin än i genomsnittskommunen. En utmaning är att tillväxt främst sker i de branscher som är ovanliga i kommunen, varför satsningar på att höja kunskaps- och utbildningsnivån för att kunna försörja en framtida arbetsmarknad ses som nödvändiga.

Det är vanligt att de som har flyttat till en större stad i ungdomen väljer att återvända till sitt län när de blivit föräldrar. Ofta flyttar de till mammans län och för Jönköpings län var det 2017

mer än dubbelt så vanligt att flytten gick till mammans län. Har man bott i en storstad med allt vad det innebär av kultur och förströelser är det viktigt att hemkommunen också kan leva upp till en nivå av kulturell förströelse som känns acceptabel. Biblioteket kan vara en arena som kompenserar att man inte har närhet till storstadens utbud.

Sävsjös bibliotek

Organisatoriskt lyder folkbiblioteksverksamheten under Kultur- och fritidsnämnden. Skolbiblioteken tillhör Barn- och utbildningsnämndens ansvarsområde.

Sävsjö Stadsbibliotek är kommunens huvudbibliotek och ligger centralt i Sävsjö. Filialer finns i de tre mindre tätorterna. Huvudbiblioteket som hade drygt 70 000 besökare 2019, är öppet 45 timmar per vecka och filialerna 6 timmar var.

Folkbiblioteket har en personalstyrka på 4,5 årsverken uppdelat på sju personer. 2,25 årsverken är utbildade bibliotekarier. Ingen tjänst är avsatt särskilt för barn- och ungdom.

Kommunen har sex grundskolor. Skolorna i Vrigstad (åk F-6), Stockaryd (åk F-6) och Rörvik (åk F-9) har skolbibliotek integrerade med folkbiblioteksfilialerna och i centralorten finns tre grundskolor (två åk F-6 och en åk 7-9) med egna skolbibliotek. Ett gymnasium med eget skolbibliotek finns också i Sävsjö.

Sävsjö kommuns grundskolor har inga skolbibliotekarier. På de integrerade filialbiblioteken sköter folkbibliotekets personal det löpande arbetet med inköp och gallring, iordningställande av medier och bemanning vid öppettid. På de övriga grundskolbiblioteken är

det lärare som i sin tjänst ansvarar för bibliotekens skötsel.
Gymnasiet har en fackutbildad bibliotekarie anställd på 50 procent.

Teknisk service

Folkbiblioteket erbjuder en rad tekniska verktyg och lösningar:

Bibliotekssystemet Book-it används idag. Höglandets IT har ordnat träffar med visningar av fler olika lösningar. Fortsatt samarbete kring en gemensam lösning är önskvärt.

Daisy-spelare finns att låna för den som är i behov av inlästa medier.

Publika datorer finns.

Kopieringsmaskin med scanner finns att tillgå för biblioteksanvändarna.

Alla medier har fått RFID-taggar. En självbetjäningsstation ska installeras, dels av integritetsskäl, dels behövs den när biblioteket blir mer-öppet.

Wi-Fi finns fritt tillgängligt i lokalerna.

Samverkan

Regionalt samverkar folkbiblioteket med Regionbibliotek Region Jönköpings län, vars mål är att länets invånare har en relevant och jämlik tillgång till biblioteksservice. Utbildningsdagar, regelbundna träffar och stöd erbjuds länets alla folkbibliotek. En gemensam Läs- och litteraturfrämjandeplan för folkbiblioteken i Jönköpings län och Regionbibliotek Region Jönköpings län finns.

Krösabiblioteken är ett mindre nätverk inom Region Jönköping där Aneby, Eksjö, Habo och Vaggeryd ingår tillsammans med Sävsjö folkbibliotek. Nätverket möjliggör samarbete kring utbildningsdagar, erfarenhetsutbyten

och en särskild gemensam bibliotekskatalog som förenklar sökning av medier och lån mellan biblioteken.

Vi är ett Librisregistrerande bibliotek, vilket innebär att bibliotekets mediebestånd kan ses i den nationella bibliotekskatalogen och vi ingår därmed i det nationella samverkansnätet. På Kungliga bibliotekets webbplats definieras ett fjärrlån så här: "Ett fjärrlån är ett lån mellan två bibliotek med olika huvudmän och därmed ett samarbete mellan bibliotek som ställer sina samlingar till förfogande för låntagare vid andra bibliotek". Syftet med fjärrlån är att biblioteken genom dem stöder alla medborgares fria tillgång till information.

Fokusområden

Sävsjö kommuns vision är att vi *"tillsammans ska skapa Sveriges mest barnvänliga, gröna och delaktiga kommun"*. Det är en vision som rimmar väl med bibliotekslagens intension med biblioteksverksamheten.

Enligt bibliotekslagen ska folkbiblioteken ägna särskild uppmärksamhet åt barn och unga, personer med funktionsnedsättning, de nationella minoriteterna och personer med annat modersmål än svenska.

Barn och unga

§ 8 Folkbiblioteken ska ägna särskild uppmärksamhet åt barn och ungdomar för att främja deras språkutveckling och stimulera till läsning, bland annat genom att erbjuda litteratur utifrån deras behov och förutsättningar.

Nuläge:

Barn- och ungdomsavdelningarna har under 2019, tack vare pengar som regeringen valt att satsa på *Stärkta bibliotek*, fått ett nästan helt nytt bestånd av bilderböcker, då det tidigare var uttjänt. Även ungdomsavdelningen och avdelningen med faktaböcker för barn- och ungdomar har fräschats upp med hjälp av bidraget. Det gäller både huvudbiblioteket och filialerna. I en rapport från *Svensk biblioteksforening* framgår det hur viktigt det är med ett aktuellt utbud av medier för att utlåningssiffrorna ska bibehållas.

Alla 6-åringar bjuds in till boklek och de får då sitt första lånekort. Information om vikten av att läsa för sina barn ges till föräldrarna på förskolornas föräldramöten.

Genom *Språklust* samarbetar vi med barnhälsovården och Region Jönköping. Föräldrar till ett barn med språksvårigheter får på biblioteket hjälp att finna litteratur som är särskilt lämplig i språkutvecklande syfte.

Sommarboken lockar relativt många barn att läsa ett visst antal böcker för att sedan få en.

Samarbete med öppna förskolan, vi kommer och pratar böcker och läsning med föräldrarna.

Mål:

Att ge läslust. Biblioteket vill vara en aktör som spelar roll för att utjämna de läsklyftor som finns och som hänger samman med kön, socioekonomisk bakgrund, bostadsort och språk.

Att bibehålla standarden på de fysiska medierna för barn- och ungdom. Biblioteksforeningen visar i sin rapport från 2016 att sambandet mellan antal

nyförvärv och antal barnbokslån är starkt.

Att erbjuda e-tjänster med litteratur speciellt framtagna för barn och ungdomar.

Att fler barn och ungdomar ska använda bibliotekets utbud.

Att fler föräldrar besöker biblioteket med sina barn.

Hur?

Att avsätta tillräckligt av budgeten till förvärv av barn- och ungdomsmedier, både fysiska och digitala.

Att bland annat anordna sagostunder och bokcirkel för barn och ungdomar.

Genom att införa meröppet på huvudbiblioteket får föräldrarna utökad tillgång till bibliotekets lokaler.

Genom att verka för att filialerna ska bli mer öppna bibliotek och därmed ett tillgängliggörande av bibliotekets resurser på ett helt annat sätt jämfört med dagens öppettider med en kväll i veckan.

Tillgänglighet

Bibliotekslagen säger:

§4 Biblioteken i det allmänna biblioteksväsendet ska ägna särskild uppmärksamhet åt personer med funktionsnedsättning, bland annat genom att utifrån deras olika behov och förutsättningar erbjuda litteratur och tekniska hjälpmedel för att kunna ta del av information.

Nuläge:

Folkbiblioteket har ett brett utbud av anpassade medier och tjänster för barn och vuxna med funktionsvariationer. Den som har behov av anpassade medier för att kunna ta del av information och litteratur får det

genom biblioteket. Det kan t. ex vara punktskrift, nedladdning av Daisyskivor eller tillgång till Myndigheten för tillgängliga mediers (MTM) app *Legimus*. Daisyspelare finns att låna, men det finns inga datorer som är tekniskt anpassade.

Den som själv inte kan ta sig till biblioteket erbjuds *Boken kommer* och det innebär att biblioteket distribuerar medierna hem till låntagaren. Samarbete sker också med äldreomsorgen och då främst genom att äldreboendena önskar en deposition av böcker.

Tillgängligheten till bibliotekslokalerna är god. Ner till källarplanet på huvudbiblioteket finns det hiss. Hörslinga saknas dock.

Mål:

Att fler användare med funktionsvariationer nyttjar bibliotekets tjänster.

Att tillgänglighetsanpassa lokalen för de med hörselnedsättning.

Att personalen kan informera om vilka olika tekniska lösningar som finns så att alla kan ta del av information och förströelse.

Hur:

Att genom samarbete med andra aktörer sprida kännedomen om bibliotekets utbud och tjänster. Det kan t. ex vara genom pensionärsföreningar, DHR och barnhälsovården.

Installation av hörslinga.

Kompetensutveckling för personalen kring olika tekniska lösningar.

Nationella minoriteterna och personer med utländsk härkomst

Ca en femtedel av Sävsjös befolkning är utrikes födda. För att nå kommunens vision ska biblioteket arbeta för att alla som bor i kommunen ska känna sig delaktiga.

Bibliotekslagen säger:

§5 Biblioteken i det allmänna biblioteksväsendet ska ägna särskild uppmärksamhet åt de nationella minoriteterna och personer som har annat modersmål än svenska, bland annat genom att erbjuda litteratur på

- 1. de nationella minoritetsspråken,*
- 2. andra språk än de nationella minoritetsspråken och svenska, och*
- 3. lättläst svenska.*

Nuläge:

Utbudet av medier på minoritetsspråken är nästintill obefintligt. Vid förfrågan görs fjärrlån från andra bibliotek.

Beståndet av litteratur på andra språk än svenska är begränsat och det är, framförallt för vuxna, föråldrat.

Utbudet av lättläst litteratur är något föråldrat.

Mål:

Att öka användningen av medier på andra språk än svenska och lättläst svenska.

Att bidra till en ökad kunskap om de nationella minoriteterna.

Hur:

En omvärldsbevakning behöver göras för att få en bild av vilka språk som talas i Sävsjö.

Upprätta en ny medieplan. Uppdatera det befintliga beståndet av litteratur på andra språk än svenska och ge det en mer framträdande plats i biblioteket. Vi fokuserar på de språk som är mest

förekommande i Sävsjö. För övriga språk lånar vi från t ex internationella biblioteket.

För att ge användarna på filialerna tillgång till litteratur på andra språk än svenska ska medierna cirkulera mellan alla biblioteksenheter.

Uppdatera utbudet av lättläst litteratur på svenska.

Hemsidan bör utvecklas så att information på olika språk om bibliotekets egna tjänster och andra fria tjänster på olika språk synliggörs där, t. ex den skattefinansierade digitala tjänsten *Världens bibliotek* som har både e-böcker och ljudböcker på flera olika språk. Samarbete finns redan med SFI som kommer till biblioteket för att få information om bibliotekets utbud, men en satsning behöver göras för att nå dem som inte deltar i SFI.

En läsapp är under utveckling av KB och den ska ge fri tillgång till litteratur för fritidsläsning på minoritetsspråken. När den är färdig, ska biblioteket marknadsföra den.

Minoriteterna ska uppmärksammas på de nationella högtidsdagarna. Det kan vara i skilda former; en utställning, en föreläsning etc. Om möjligt ska det ske i samarbete med representanter för minoriteten.

Digital delaktighet

Bibliotekslagen säger:

§ 7 *Folkbiblioteken ska verka för att öka kunskapen om hur informations-tekniken kan användas för kunskaps-inhämtning, lärande och delaktighet i kulturlivet.*

Nuläge:

Många är digitalt kunniga, medan andra står helt utanför digitaliseringen.

Vi har märkt ett förändrat behov från allmänheten vilket kräver omställning.

Sävsjö kommun beviljades 2018 medel från internetstiftelsen för att inrätta ett *DigidelCenter*. Projektet pågår i två år 2019-2020. I Sävsjö står detta center på tre ben, och ett av dem är Sävsjö bibliotek. Här kan medborgarna få hjälp med frågor om digital teknik och informationsträffar om t ex digital säkerhet på nätet har anordnats.

Regelbundet har även en annan del av projektet varit närvarande och då har medborgarna kunnat testa digital teknik som att programmera och prova VR-teknik.

Mål:

Att höja medarbetarnas kompetens på det digitala området.

Tillgängliggöra digital resurser och kunskaper till medborgarna.

Hur?

Att arrangera minst fyra arrangemang kopplade till digital delaktighet årligen.

Att under minst 30 veckor under kalenderåret ha en tid avsatt till att ge personlig hjälp med enklare digitala ärenden. Den ska vara bokningsbar.

De verktyg och den kunskap *Digidel* ger ska utvecklas. På biblioteket ska kurstillfällen anordnas, antingen i egen regi eller i samarbete med andra aktörer. Dels kan det vara studieförbund som har kurstillfällen, dels kan det vara enskilda aktörer som informerar om sina e-tjänster.

Personalen ska genomföra den utbildningsinsats som Kungliga biblioteket står bakom, *Digitalt först med användaren i fokus*. Med hjälp av en webbaserad lär-plattform ska

personalens kompetens höjas inom det digitala området.

Biblioteket är en plats att mötas på

Sävsjö kommun vill att vi tillsammans ska skapa ett gott samhälle åt alla. Att alla kan känna gemenskap och delaktighet är centralt för att nå dit. Biblioteket är en plats dit alla kan gå helt förutsättningslöst. Förutom att inte vara störande för andra, ställs inga krav alls på besökarna. Många kommer varje dag för att möta vänner och kanske träffar man en ny bekantskap. Vill man vara helt för sig själv är det inget konstigt i ett bibliotek. Känner man sig ensam så kanske man ändå kan känna att man ingår i en gemenskap på ett bibliotek.

Nuläge:

Biblioteket ses mer och mer som en naturlig mötesplats.

Samarbeten med studieförbund och föreningar sker. I bibliotekets källare har Hembygdsföreningen sin föreningslokal och samarbete sker kring speciella dagar, som t. ex Arkivens dag. Släktforskarföreningen är en annan samarbetspartner. Regelbundet ordnar också Smålands författarsällskap uppläsningar och barnteater har arrangerats tillsammans med teaterföreningen Vå du vill.

Studieförbundet Vuxenskolan arrangerar tillsammans med biblioteket *Shared reading*, en metod där man möts och samtalar kring en läst text, och bibliotekets lokaler används också till en läsecirkel ordnad av Medborgarskolan.

Biblioteket används av studerande, både elever som går i skolan i Sävsjö, men också studerande på andra orter, antingen för att de behöver en lugn

enskild studieplats utanför hemmet eller för grupparbeten.

Utifrån förra biblioteksplanen har vi undersökt möjligheten att skapa ett mer-öppet bibliotek; ett bibliotek som den som skrivit på ett avtal, kan få tillgång till vissa tider utanför ordinarie öppettider.

Mål:

För att tillgodose olika behov behöver biblioteket bli mer flexibelt rent fysiskt.

Det ska finnas plats att mötas i större och mindre konstellationer. Det ska finnas tysta avdelningar där t. ex enskilda studier kan bedrivas och det ska finnas plats att mötas för samtal. Det måste vara enkelt att flytta hyllor om man vill ha en större plats för programverksamhet t. ex och hela bibliotekslokalen, inklusive källaren måste kunna utnyttjas.

Hur:

Flexibilitet löses genom att förse en del av hyllorna med hjul. Snabbt och enkelt kan biblioteksrummet förändras vid arrangemang t.ex.

Genom att återställa den trappa som tidigare gav direktåtkomst till samlingshall och bokmagasin i källaren kan biblioteket öppna upp för ett nyttjande av även de lokalerna.

Under våren 2020 påbörjas arbetet med att införa meröppet på huvudbiblioteket.

Vi ska verka för att filialerna ska bli meröppna bibliotek.

Medieförsörjning

Mediebeståndet ska vara aktuellt, brett och mångsidigt, och präglas av kvalitet. Alla ska utifrån sina behov och förutsättningar kunna finna något.

Nuläge:

Bibliotekets vuxenavdelning erbjuder idag ett tillfredsställande mediebestånd när det gäller på svenska språket, både i digital form och tryckt. Beståndet av lättläst litteratur är inte helt aktuellt. Biblioteket erbjuder film, både på dvd och strömmande. Beståndet på barn- och ungdomsavdelningarna är uppdaterat efter kulturrådets bidrag till "Stärkta bibliotek".

Nya former av mediekonsumtion efterfrågas ständigt och vi försöker vara följsamma i efterfrågan. Dessa medier följs dock av nya kostnader vilka inte får ersätta det fysiska bokbeståndet.

Användarna styr till stor del inköpen då många lämnar förslag. Sambindningslistor utgör, förutom pressens bevakning, ett urvalsinstrument. Biblioteket får många förfrågningar om kurslitteratur.

Mål:

Alla användare ska hitta något av intresse. Finns en förfrågan inte i Sävsjö biblioteks bestånd, ska inköp övervägas, annars går frågan till *Krösabiblioteken* eller ett annat Librisbibliotek.

Att upprätthålla standarden på mediebestånden.

Utveckla mediebeståndet utifrån dagens trender.

Tillgodose studenternas behov av litteratur.

Hur?

En ny medieplan ska tas fram.

Genom att tillräckliga medel tillförs verksamheten upprätthålls standarden på mediebeståndet.

Vi ska se över fördelningen av anslagen till barn- och vuxenmedier. Det är högt slitage på böcker till barn och beståndet behöver regelbundet gås igenom och förnyas så att det inte förlorar i attraktionskraft.

Studenternas behov av kurslitteratur tillgodoses främst genom fjärrlån från universitetsbiblioteken.

Personal

Sävsjös folkbibliotek har en liten personalstyrka, om man ser till antal funktionsställen och öppettider. En jämförelse med kommuner av ungefär samma befolkningsstorlek, 34 kommuner med 10 000 - 13 000 invånare, visar att årsverken i medeltal är 6,42. Sävsjö har 4,5. Det är endast ett av bibliotek som har mindre bemanning, 4,25, men den kommunen har endast ett huvudbibliotek, och inga filialer (Bilaga 1). Enligt KB har man i genomsnitt, under en lång rad av år, fått ut 6 öppet-timmar i veckan per årsverke. De övriga timmarna går till andra arbetsuppgifter som folkbiblioteket har.

Sävsjö kommun hade 11 661 invånare 2019, med 4,5 årsverken att jämföras med liknande kommuner i bilaga 1. Huvudbiblioteket har öppet 45 timmar i veckan och filialerna tillsammans 18 timmar, totalt 63 timmar. Till att bemanna folkbiblioteken 63 timmar, som vi gör idag, skulle det med KB:s beräkningar, gå åt 10,5 årsverken. Antal årsverken per 1000 invånare är i hela riket i genomsnitt 0,48; Sävsjö har

0,39. Hänsyn måste alltid tas till antalet serviceställen som ingår.

hållbar arbetsmiljö på biblioteket främjar både kommuninvånare och anställda.

Att utöka antalet årsverken ses som angeläget för att statens intension med biblioteken ska kunna uppfyllas. En

Källor:

https://riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/lag-20181197-om-forenta-nationernas-konvention_sfs-2018-1197

https://siris.skolverket.se/reports/rwservlet?cmdkey=common&geo=1&report=gr_betyg_jmftid&p_sub=1&p_flik=G&p_ar=2019&p_lankod=06&p_kommunkod=0684&p_skolkod=&p_hmantyp=&p_hmankod=&p_flik=G

https://www.biblioteksfor.cdn.triggerfish.cloud/uploads/2017/01/framgangsrik_biblioteksverks.pdf

https://www.kb.se/download/18.2d42b28e16b415de147e29/1573637301323/Skrift_Nyckeltal_2_o.pdf

<https://www.kb.se/samverkan-och-utveckling/libris/fjarrlan.html>

https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/bibliotekslag-2013801_sfs-2013-801

https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/diskrimineringslag-2008567_sfs-2008-567

https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/kungorelse-1974152-om-beslutad-ny-regeringsform_sfs-1974-152

https://riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/lag-20181197-om-forenta-nationernas-konvention_sfs-2018-1197

https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/lag-2009724-om-nationella-minoriteter-och_sfs-2009-724

https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/skollag-2010800_sfs-2010-800

https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/spraklag-2009600_sfs-2009-600

<https://www.savsjo.se/download/18.98c602d16a914c788a10288/1560324968503/0684%20S%C3%A4vsj%C3%B6%20FAKTA%202019.pdf>

<https://savsjo.se/download/18.2fd7fce3166a4c2f44e5264/1540982975835/Utvecklingsstrategi%202016-2022.pdf>

<https://www.scb.se/hitta-statistik/artiklar/2018/barnfamiljer-flyttar-ofta-till-mammans-fodselan/>

<https://www.scb.se/hitta-statistik/statistik-efter-amne/hushallens-ekonomi/inkomster-och-inkomstfordelning/inkomster-och-skatter/>

<http://u4614432.fsdata.se/wp-content/uploads/2013/09/Unescos-folkbiblioteks-och-skolbiblioteksmanifest.pdf>

<https://utveckling.rjl.se/globalassets/utveckling-i-jonkopings-lan/strategier-och-handlingsplaner/las--och-litteraturframjandeplan-2018-2022.pdf>

<https://utveckling.rjl.se/strategier--handlingsplaner/regional-kulturplan-2018-2020/>

Bilaga 1: Antal årsverken i kommuner av Sävsjös storlek

Kommuner 10 000-13 000 inv.	Antal, Huvudbibliotek + filialer	Antal årsverken
Nykvarn	1	4,5
Vaxholm	1	4,75
Gnesta	2	4,75
Oxelösund	1	8,45
Åtvidaberg	1	5,75
Habo	2	4,7
Munkedal	4	7,6
Tanum	4	8,55
Vårgårda	1	6
Tranemo	4	5,5
Svenljunga	1	5,5
Götene	1	5,32
Tibro	1	4,25
Åmål	1	6
Tidaholm	2	6,65
Kil	3	5
Torsby	2	9,10
Forshaga	2	5,45
Årjäng	2	5,25
Filipstad	2	6,25
Hagfors	2	6,63
Askersund	2	5,5
Nora	1	6
Surahammar	3	6,75
Malung	2	6,23
Gagnef	4	5,4
Rättvik	3	10,55
Smedjebacken	2	5
Säter	3	6,75
Edsbyn	2	6,75
Strömsund	5	6,75
Årebiblioteken	6	8,05
Sveg	6	7,6
Lycksele	1	7,08
Tingsryd	3	7,4
Markaryd	3	5,4
Örkelljunga	3	4,6
Bromölla	2	8,37
Hylte	3	8
Öckerö	5	5,55
SÄVSJÖ	4	4,5